

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inserati) se sprejemajo in velja trisopna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 94.

V Ljubljani, v ponedeljek 27. aprila 1891.

Letnik XIX.

Dunajski obrtniški shod.

(Izvirni dopis.)

K zborovanju dunajske obrtniške zaveze, ki se je dne 23. t. m. vršilo, bili so nekateri državni poslanci povabljeni, med temi tudi slovenski. Sošli so se vsi načelniki raznih obrtnih oddelkov in tudi 14 državnih poslancev, med temi dunajskega mesta zastopniki: knez Liechtenstein, dr. Lueger, dr. Gessmann itd. Tudi slovenskih poslancev bili so štirje došli, katere so prav pristržno pozdravljali narvoči zborovalci.

Načelnik te zaveze, ki je vodil obravnave, pojasnjeval je položaj ne le dunajskih, ampak sploh vseh avstrijskih obrtnikov, kazal, kako vedno hujše propada mali obrtni stan, ker ga mogočni veliki zavodi uničujejo. Edino njih nado, da se obrne na boljše, obračajo obrtniki v konservativne zastopnike v državnem zboru, od katerih pričakujejo, da bodo kot pravi prijatelji srednjih in nižjih stanov delovali na to, da se obrtna postava tako preustroji in predela, da bo res koristna in omogočila nadaljno obstanec tisočim obrtnim rodbinam. Za njim govoril je državni poslanec dunajski, gosp. mehanik Schneider, o položaju in izreka radost svojo, da je našel med novimi državnimi poslanci konservativnimi iz vseh dežel in narodnosti jako veliko zanimanje in naklonjenost za mali obrtni stan, zato upa, da napoči že doba, ko bo mogel mali obrtni stan po tolikih udarcih zopet oživiti se. Prav zelo ožigosal je dosedanjo manšetersko politiko liberalcev državni poslanec dr. Gessmann, ker je stavila si za nalog, da uglaadi pot velikemu podjetju, kojemu naj vsi kot delalci služijo, ter navaja besede, katere je ob neki priliki izrekel priznani pristaš mogočne liberalne stranke, dvorni svetnik profesor Exner, da se čudi, čemu se trudi obrtnik, ki ima komaj po 5 do 7 delalcev, ko mora razvideti, da je njegov obstanek nemogoč, ter da najbolje stori, da se vdinja za delalca v veliki tovarni itd. Kakor znano, pa se štejejo mojstri s 5 ali 7 delalci že med boljše, in če ta liberalni učenjak že takim mojstrom svetuje, da naj popustijo šila in kopita ter se uklonijo v jarem velikega tovarnarja, kaj ima pač veljati za ogromno večino malih obrtnikov. In istina je, da sistem take manšeterske politike meri na to, kakor je na Angleskem, da postane le velikaš, ki gospoduje nad kardelom tlačanov, njemu podložnih in za njega dobiček delujočih.

In prav je imel govornik, saj do istega so tudi Angleži dovedli kmetijski stan, da ondi je le velik posestnik, ki ima grozne latifundije, ki so nekdanj bile last kmetov, ki pa so propasti morali, in bogatini pokupili so posamezne kmetije ter tako napravili velike latifundije, katere obdelujejo nekdanji ondotni kmetje kot najemniki.

Dr. Gessmann nadaljuje ter pravi: Že je tako daleč, da le silno tenka stena loči avstrijsko malo obrt od proletarijata. Za trdno pa upa, da bo po konservativni stranki v državnem zboru došla še pomoč in rešitev.

Tudi štajerski slovenski poslanec gospod Miha Vošnjak izpregovori ter tudi on izreka prepričanje, da se konservativci zanimajo ter imajo sploh čuteče srce in jasen pogled za bédni mali obrtni stan. Z radostjo konstatuje, da je veliki konservativni klub že v sinočni svoji seji pokazal, da vsi složno mislijo za blagor malega obrtnega stanu, ker na poskus enega klubovega člana, ali bi hotel konserva-

tivni klub s časom podpirati in ogreti se za njegovo namero, to je za predlog, katerega želi staviti, da se namreč za obrtnike napravijo samostalne obrtne zbornice, ločene od kupčijskih, oglašali so se člani konservativnega kluba iz vseh dežel za tak predlog, tako da je bil soglasno odobran predlog, katerega je dotični član že spisal, dal drugim podpisati in že izročil zbornici v posvetovanje. To naj kaže dejansko, da imajo obrtniki pravo, ako stavijo svojo nado in zaupanje v konservativno stranko. Besede gospoda M. Vošnjaka našle so radosten odmev, osobito v vrstah obrtnikov.

Knez Liechtenstein razlaga, da gre za to, da se reši, kar je še mogoče, ker veliko je že zgubljenega. Navaja, da je njegov volilni okraj gotovo največji v državi, ker v njem biva 280.000 ljudi. Deset tisoč je volilcev, od teh je došlo na volišče 8000. Za liberalnega kandidata glasovali so, kakor je bilo konstatirano, le najrevnejši ljudje, ki so zaradi bédne žepovsem odvisni od svojih mogotcev-gospodarjev, ki jim dajejo zaslužka s tem, da za njih velika podjetja izdelujejo blago. Pač pa so njegovi volilci, nad 4000 njih, pošteni obrtniki, ki so še vstrajali v trdem boju za obstanek, in za tak stan mora se storiti vse mogoče, ker to bodo oni, ki bodo ohranili socijalni red. Gorje človeški družbi, ako se ti propadejo v siromaštvo in proletarijat. Slep je oni, ki trdi, da tu ni že mnogo socijalistov, ki bodo, ako se ne ukrene na modra pota, kmalu in grozno po številu narasli in postali groza za družbo na Dunaju in v državi sploh.

Za njim govoril je znani dr. Lueger, ki je osobito izražal radost, da vidi tu tudi zbrane zastopnike vrlega slovenskega ljudstva. Poudarja, da je mnogo krivo tudi to bilo, ker se je sicer pomanjkljiva obrtna postava zelo slabo tolmačila, vedno v škodo malemu obrtu. Navaja, kako so morali sodarji v Pragi propasti, ker velike pivovarne smele so same napravljati sode in ker ni tam vina je pač umljivo, kako malo dela je preostalo sodarskim mojstrom, ker na Češkem so le velike pivovarne in vse izdelujejo same potrebno posodo. Ko navaja še druge nedostatke, obeča svojim volilcem, da bodo združeni kristjani s konservativci v državnem zboru priborili zopetno mogočnost za obstanek malega obrtnega stanu.

Ko je še pl. Zallinger, državni poslanec tirolski, poudarjal, da pa mora tudi v vse slojeve človeške družbe vrniti se zopet pravi krščanski duh, ako hočemo, da bo človeška družba zopet srečna, zahvalil se je načelnik obrtne velike zaveze vsem došlim, katere prosi v imenu tisoč in stotisoč obrtnikov za hitro pomoč.

Bilo je lepo videti tako modro posvetovanje voditeljev vseh vrst obrtnega stanu in upajmo, da bode veliki novi konservativni klub v državnem zboru zavedal se velike naloge svoje, da vse stori v prospeh in utrditev najzanesljivejših stebrov države, to je obrtniškega in kmetijskega srednjega stana.

—e.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. aprila.

Notranje dežele.

Adresa gospodske zbornice. V soboto je grof Falkenhayn v adresnem odseku gospodske zbornice predložil načrt adrese. Levičarji neso bili za-

dovoljni z nekaterimi odstavki adresnega načrta, ker se v njej preveč naglašala katoliško-konservativno stališče. Rekli so, da se načrt ne vjema s prestolnim govorom. Napovedali pa levičarji svoje adrese še neso, temveč le zahtevali, da se predložena adresa nekoliko premeni. Danes se bode posvetovanje o adresi nadaljevalo in konečno odločilo, ali levičarji predložijo svojo addresso ali ne. Pričakujemo, da se desnica ne bode udala, da bi izpustila iz adrese naglaševanje katoliško-konservativnih načel.

Dunajska mestna železnica in Mladočeht. „Narodni Listy“ se hudujejo, da se hoče z državno podporo graditi mestna železnica na Dunaju. Dunaj hoče v vsem posnemati Pariz in Berolin. Češki poslanci ne smejo glasovati za nobeno podporo za to železnico, dokler neso vrejene vse reke na Češkem in dokler se ne zadosti potrebam češkega naroda. Mi tukaj ne bodemo ugibali, ali je umestno, da se gradi ta železnica z državno podporo ali ne, ali to pa lahko rečemo, da je mladočeška delegacija preslaba in premalo vplivna, da bi to mogla preprečiti. Za to železnico glasovali bodo vsa zedinjena levica, Coroninijevci, nekaj nemških nacionalcov in protisemitov, potem pa še nekaj drugih poslancev, ki se dajo voditi od vlade. Večina bode torej gotova in to vedó tudi „Narodni Listy“. Mladočeški poslanci bodo porabili to prilikost, da si pridobó popularnost.

Državno sodišče. Načelno važna je razsodba, katero je te dni izreklo državno sodišče za stran izvajanja volilne pravice za državni zbor v nekaterih kronovinah. Dosedaj se je občno mislilo, da nikdo izimši članov trgovskih zbornic ne sme v dveh krajih voliti za državni zbor. Zaradi tega se je pa ugovarjalo, da se je neki Fran Bujatti, ki biva na Dunaju, uvrstil mej volilce v nekem moravskem mestu. Državno sodišče je izreklo, da sme Bujatti tudi na Moravskem voliti, ker je ondu tudi občan in davek plačuje. Ugovor, da dvakrat voliti ne sme, ne velja, kajti le v isti deželi ni dovoljeno nikomur v dveh krajih voliti za državni zbor. — Po neki drugi razsodbi pa na Moravskem ne smejo v državni zbor voliti upokojeni profesorji, ker tudi nemajo občinske volilne pravice. — Državno sodišče je dalje razsodilo, da ima odvetnik ondu volilno pravico, kjer ima pisarno, ko bi tudi v kaki sosedni vasi stanoval.

Vnanje države.

Umor ministra Belčeva. Po poročilih iz Sofije bolgarska vlada še nikakor ne vé, kje so Belčeva morileci, če tudi vé njih imena. Dokler pa za njih bivališče ne vedó, ne morejo od nikogar zahtevati, da jih izroči. Vse vesti, da je bolgarska vlada v tej zadevi storila že kak diplomatski korak, so torej prenačljene.

Gagarinova družba. Že dolgo je znano, da ta družba ima tudi politične smotre. Mnogi njeni uradniki so politični agentje v ruski službi. Preiskava o umoru ministra Belčeva je dokazala, da so se posvetovanja raznih sumljivih oseb pred omenjenim umorom vršila na ladjah omenjenega društva.

Bismarckova kandidatura. Velfi se ožje volitve prihodnji četrtek ne udeležé. Njih glavni list piše, da neso ne za socijalnega demokrata, ne za Bismarcka. Če kak volilec hoče voliti, prosto mu, ali vendar ni pričakovati, da bi kak pravi Hanoveranec volil kneza Bismarcka, ki je največ škodoval Hanoverancem. Svobodnomislalna stranka hoče volilecem prepustiti, da volijo, kakor hočejo. Socijalni demokratje pa pridno delajo proti knezu Bismarcku. Razpošiljajo posebne oklice na onih 12.000 volilcev, kateri se prve volitve neso udeležili. Ker se od obeh stranij hudo agituje, je pričakovati, da se ožje volitve v četrtek udeležijo mnogo večje število volilcev. Narodna liberalna stranka priznava, da bode le težko zmagala s svojim kandidatom, posebno ker so socijalni demokratje poslednje dni dobili znatne denarne podpore za agitacije. Socijalni agitatorji iz Hamburga, Berolina, Hanovra in Draždan odpotovali so že v 19. državnozbornski volilni okraj, da delajo proti Bismarcku.

Francoska liga patrijotov. V soboto bile so hišne preiskave pri raznih članih lige patrijotov. Našli so več pisem, ki se tičejo generala Boulangerja, in pa več papirjev, iz katerih se razvidi, da liga še nadalje obstoji, samo v novi obliki. Nekatera pisma, katera je dobila pri tej priliki policija, tičejo se dne 1. maja. Te pisma so tudi razkrile, kdo so vsi člani lige, in je posebno več poslancev kompromitovanih, ker so se našla njih pisma.

Volitve v Rumuniji. Pri volitvah za rumunsko zbornico dobila je vladna stranka 103 mandate, opozicija 40 in 40 je pa ožjih volitev. Junisti so torej pri tej volitvah močno poraženi. Število ožjih volitev je pa zaradi tega tako veliko, ker je v več okrajih se ponujala cela vrsta kandidatov. V nekaterih okrajih se je kar po 5 ali 6, da celo po 9 kandidatov poganjalo za jeden mandat in torej ni čudno, da so se glasovi jako razcepili. V Rumuniji je 11 strank in vsaka se je udeležila volilnega boja. Vladni pristaši sami razdeljeni so v mnogo frakcij in zaradi tega čakajo še vlado velike težave in se ne ve, če bode mogla vladati z novo zbornico vladati do konca legislativne dobe, dasi je pri volitvah dobila znatno večino.

Izvirni dopisi.

Iz Rima, 24. aprila. Katastrofa včerajšnjega dne je toliko razburila vse tukajšnje prebivalstvo, da se i danes o ničemer drugem ne govori, nego o razpoku zaloge smodnika.

O postanku nesreče se pač ne more ničesa gotovega povedati. Gotovo je, da je stotnik Spaccamela zjutraj ob četrto na sedem od trdnjave, ležeče eden kilometer od smodnikarne, opazil, da se nad zalogo kaže in dviga dim. Takoj gré v vozu proti dotičnemu kraju. Spremljal ga je asistent de Romanis. Hotela sta se prepričati o vzrokih dima nad zalogo smodnika, kajti stvar se jima je zdela sumljiva. Dospeli na kraj svojega namena, najdeta že vojake v največjih skrbéh, tembolj torej skušata dognati vzrok sumljivega dima. Kapitan Spaccamela seveda ni mogel mnogo preiskovati, kajti ni imel ključa od zaloge. Prehodil je torej naglo hodišča, tako imenovane izolatorje, kjer je dobro čul šumenje, kakor bi se nekaj naprej in naprej smodilo. To mu je bilo znamenje, da se bliža velika nesreča. Zakliče torej vojakom: Kdor more, naj se reši! Priporoči jim, naj se poskrijejo po jarkih. Vojaki ubogajo in zares so ušli vsi; le dva sta lahko ranjena. Toda kapitana je zadela vse drugačna osoda. Zdi se, da ga je razstreljena zemlja do polovice pokopala in pokrila, po drugi strani pak je s tem, da je pal, težko se ranil na glavi in se sedaj bori s smrtjo. Njegov asistent je mrtev.

Notranjo shrambo za smodnik (bila je vzdana v zemljo, ne kot navadni stolp) odprli so dan poprej, ker so takrat patrone delili. Sedaj pa strokovnjaki ugibajo, kako bi bilo mogoče, da bi se bila vsled kake praske, ali vsled pretrde vložbe patronov mogla zanesti iskra med smodnik. Nagromadenega pa je bilo v založišču bajé smodnika 260 tisoč kilogramov. Bral sem danes nekatera ugibanja, kako bi se dala eksplozija razložiti, ali zdi se, da vsi časniki pišejo — ut aliquid dixisse videatur.

Ranjenih je bilo vsled razpoka okrog dvesto. Pripeljali so jih v razne bolnišnice v mesto. Mrtva sta doslej oznanjena le dva: že omenjeni vojaški asistent in neka kmetica, ki je travo žela na polju, kateri je prifrčala na glavo opeka, da se je takoj mrtva zgrudila.

Čudno je, da v vinorejski šoli, ki ni daleč od založišča, v tako imenovani „Vigna Pia“, kjer prebiva nad sto gojencev pod vodstvom menihov, ni nesreča nikogar smrtno zadela. Nekateri so zjutraj že delali na polju, drugi so bili še doma. Puh jih je pometal po tleh, ali razven par lahko ranjenih so vsi čvrsti in zdravi.

Kmetske in vinčarske hiše po kilometer na okrog pa so vse tako grozno razdrobljene, da jih nobena sila ne more tako silno ugonobiti.

Škoda v Rimu se ne more popisati. Ne vem, če je katera hiša v mestu, kjer ne bi bila okna pobita. Žal, da je z navadnimi okni strla neizprosna tudi toliko umetnih barvenih steklarij. Izmed vseh cerkvâ je menda sv. Pavla zunaj mestnega ozidja najbolj poškodovana. Dragocena barvana okna, vredna pol milijona frankov, so vsa porušena in vržena iz tečajev. Tudi pročelje je močno poškodovano.

Oni, ki so kedaj bili v Rimu, se gotovo spominjajo krasne prodajalnice v dve nadstropji tik „Piazza Colonna“, ki pripada bratom Bocconi. Tej je vihra strla debele dragocene šipe in zavese za njimi v vrednosti deset tisoč frankov.

In tako bi se lahko nadaljeval dolgo in dolgo... Kaj hočemo! V trenutku strto in podrt, kdaj bode popravljen!

Cerkev sv. Petra je primeroma malo poškodovana. Pač pa je Vatikan zelo potreslo. V treh sobah, kjer navadno stanejo sv. Oče, sta ostali celi samo dve okni. Kako bridka skušnjava zopet za slabotnega starčka v Vatikanu!

Sedaj pa se nekaj veselejše.

Danes so bili zaslusani v posebni avdijenci štirje avstrijski škofje: solnograški, ljubljanski, mariborski in graški. Ker so me naš prevzvišeni knezoškof vzeli seboj v Vatikan, imel sem srečo videti sv. Očeta in prepričati se, da jih tudi včerajšnja neizprosna neizprosna potrla. Smehljajočim obrazom, a vendar polni resnobe so nas blagoslovili. Živahno oko in močna beseda še vedno znači odločnega moža v šibkem, slabotnem telesu.

Ljubljanski knezoškof so bili pri včerajšnji neizprosni v veliki nevarnosti. Kako lahko bi jih bila na obrazu ranila kaka steklena drobnjav, kakoršnih se je cel kup vsul na altar, pri katerem so maševali. Hvala Bogu, da se jim ni pripetila kar nobena neizprosna. Bog svoje varuje...

Iz Babnega polja, 22. aprila. Pričakoval sem, da bode kdo kaj več pisal o smrti in pogrebu g. nadučitelja košanskega, Filipa Kete-ja, a zaman. Naj torej jaz s temi skromnimi vrsticami svojimi postavim spominke o Slovincu-pokojniku, istinitemu prijatelju svojemu.

Porodil se je pokojni g. Filip pred 42 leti na Vrhniki od kmetskih starišev. Dopršivši četrto realno posveti se učiteljskemu stanu. Po dokončanih študijah na učiteljskem izobraževališču leta 1868 ga nastavijo podučitelja na prvo službo v Moravčah. Tu slušbuje le malo časa. Prišel je v Trnovo na Notranjsko, dalje je služboval v Šentpetru, na Premu, v Colu na Vipavskem, več let v Zagorji na Pivki, kjer vrlim Zagorcem gotovo ostane nepozabljen.

Predlansko leto je prosil za nadučiteljsko službo v Košani, kojo je slavni c. kr. deželni šolski svet pokojniku podelil.

Košancem se je hitro prikupil s svojim prijaznim in uljudnim obnašanjem. Priljubljen je bil pri vseh, zato pa gotovo ostane vsem faranom v najboljšem spominu.

Bil je sicer rajnki gosp. Kete trdnega zdravja, močan in čvrst, a vendar je moral pasti pod smrtno koso neizprosne blede žene. Za časa letošnjega ljudskega številjenja si je nakopal bolezen. Hudo se je potoma prehladil, da je izbruhnil okoli litra krvi iz sebe. Upal pa je, da bolezen ni nevarna.

Če ravno bolehen, poučeval je še vedno v šoli, ob sv. misijonu uril in vežbal pevke, istotako za velikonočne praznike; ni čuda torej, da se je bolezen ponovila v drugo, dokler ga v tretje ne zagradi v nedeljo, 12. aprila, — in nagloma ukonča življenje. Ko bi si bil izprosil pokojnik začasni daljši odpust, morebiti bi si bil ohranil življenje. Kot delaven in vnet učitelj ostal je zvest do zadnjega svojemu poklicu, da ga je smrt od dela odtrgala.

Dobivši glas o hitri smrti nadučiteljevi, užalilo se mi je srce. Kako tudi ne? Saj kratko prej umrla sta dva č. gg. duhovnika, prijatelja moja, kaj čuda, da sem pri izgubi tretjega prijatelja tužno pristavil: „In zdaj še ti, dragi Filip? Tako ločiš, grenka smrt? Ne barš nas nič, smo li zadovoljni, prepustiti ti dragega, ki ga je ljubilo naše srce? Neizprosno trgaš in razdvojuješ srca ljubeča, ko jih nam v najlepši dobi življenja odnašaš — v mrzli grob.“

Da, umrl si, g. Kete; a kaj pravim, umrl, živiš, živiš še pri Bogu, bil si zares krščanska duša! Spomin tvoj se bode pa ohranil v srcih vseh prijateljev tvojih. — Kjerkoli si služboval, pridobil si si na mah znancev in prijateljev s svojo odkritosrčnostjo, s svojim jeklenim značajem. Nisi bil vetrnjak, ne mož, ki obrača plašč po vetru. Brez strahu si povedal odkrito resnico, naj si bode komu ljuba, ali ne. — Zaradi tega sem te čislal in ljubil, ker sem te poznal; vseč mi je bil tvoj čisti značaj. Pokojnik ni poznal kake hlimbe in hinavščine, napuh bil mu je tuj; skromen in ponižen je bil vedno, ni se bahal s svojimi vrlinami, s kojimi ga je Stvarnik v obilnej meri obdaril.

Bil je rajnki g. nadučitelj mož, čegar srce je bilo prešinjeno s krščanskim verskim prepričanjem. Vera mu je bila nad vse draga. Ni se sramoval očitno odkriti, pokrižati se ter moliti; vsako leto je spolnil krščansko dolžnost svojo, da je z drugimi ljudmi pristopil k mizi božji o velikonočnem času.

To je pravi vzor krščanskega učitelja. — Nad njim se je uresničil izrek: „Verba movent, exempla trahunt“.

Pri mladini je z besedo unemal in budil verske čute v nežnih srcih, a s svojim prelepim vzgledom je potrjeval, kar je govoril in učil.

Takih vzornih in vzglednih učiteljev nam treba sploh, in prihodnost mladine je zagotovljena!

Kako je bil pokojnik prešinjeno in polno verskega duha, naj kaže samo ta dogodek. Lansko leto šla je običajno mladina prvič k sv. obhajilu. Pri tej priliki je solza zalesketala v njegovih očeh nad toliko srečo, došlo mladini ta dan; morebiti si je pa rajnki v spomin klical oni dan, ko je tudi sam bil tolikanj srečen, da je prvič smel pristopiti k mizi Gospodovej.

Zamolčati pa tudi ne morem, kako je kot nardarjen organist in izboren pevec širil in povečeval čast božjo. Saj petje blaži in vnema srce k pobožnosti.

Pokojnik bil je v tem pogledu zares popolnoma kós dani zadači. Milodoneč njegov glas razlegal se je po cerkvi v solo-spevih, da so ljudje kar strmeli. Ni čuda, da so ljudje iz sosednjih farâ trumoma vrel ob njegovem prihodu v Košano, poslušat prelepo, harmonično vbrano petje, spretno njegovo orgljanje. Navadna ljudska govorica je bila: „Tako orgljajo, kot bi sami angeljci godli“. Rečem, da Košana bode težko dobila njemu vrednega vrstnika.

Večje praznike je človek kar strmел nad preciznim petjem. — Poučevanje v petju je trudapolno in večkrat nehvaležno delo, a rajnki ni se ustrašil truda, vedno je vežbal in uril pevski zbor. Vsa čast pokojniku v tem oziru! Nekaterim pesmim je tudi sam skoval naprev. Ko sem ga včasih povprašal po skladatelju te ali one pesmi, ki mi je bila povsem povšečna, nasmehljaj se je malo ter konečno pristavil: „Ta je pa moja“.

Želja moja je, da bi cenjena pokojnikova soproga te napeve dala v presojo kakemu večaku, da bi se potem založile, kajti škoda zanje, da se poizgubé. Rajnki je bil preponižen, da bi jih bil dal na svitlo.

Kako vesten in natančen bil je pa v šoli! Kak red, kaka izborna disciplina je vladala v njegovi šoli. Ojster pogled je že opomnil učenca storjene napake. Čast. gosp. c. kr. okrajni šolski nadzornik se je vselej jako pohvalno izrazil o njegovem poučevanju.

Konečno še to željo izrazim, da bi se v kratkem postavil blagemu rajnkemu dostojen nagroben spomenik, možu, ki je bil dika in vzor učiteljstva. Zapustil je vdovo z jednim sinom.

Ti pa, dragi mi Filip, za kojim se je v tujini solzilo prijateljsko oko, počivaj v miru, dokler te trobentin glas ne zbudi. — Pri britkeji zgubi teši nas sladka zavest, da se vidimo jedenkrat; odšel si „per aspera ad astra“!

Iz Celovca, 24. aprila. (Borba za slovenske šole.) [Konec.] Dvojezične šole pa niso tako uravnane, da bi se otroci najprej dobro naučili pisati in brati v svoji materinščini, ter potem še le začel se pouk v nemščini. Po ukazu c. kr. deželnega šolskega sveta od dne 2. februarja 1891. leta, št. 1623, imajo se otroci že s pomočjo „Abecednika“ od K. Prešerna vpeljati v znanje slovenskega in polagoma tudi nemškega jezika. Tedaj že v prvih dveh letih se morajo otroci priučiti nemškemu jeziku, kajti od 3. šolskega leta začeni poučuje se le nemščina na podlagi čisto nemških knjig.

Imenovani ukaz pravi namreč nadalje: „Od 3. leta začeni je slovenščina le učni predmet, ki se predava v treh urah na teden; v višjem razredu ima se poleg branja, slovnice in pismenih vaj, v slovenskem jeziku ponavljati to, kar se je v nemških urah, zlasti v računstvu in geografiji, učilo.“

Ure namenjene slovenskemu jeziku imajo se opravljati brez izjeme ob koncu popoldanskega pouka, da morejo oditi otroci, ki se pouka slovenskega po volji starišev ne udeležé, ne da bi pouk motili.“

Koliko nedostatkov ima vsa ta naprava in kak se na razne načine zlorabi, poročalo se je v članku: „Tri ure slovenščine, — pa kako?“ v 66. „Slovenčev“ številki. („Mir“, ki je prinesel isti članek, bil je konfiskovan.)

Jako dvomimo, bodo li učitelji s pomočjo imenovanega berila dosegli določeni jim smoter. Težko! Otroci šest ali sedem let stari naj se naučé v dveh letih ne le dobro svojega materinega jezika, — ampak tudi nemščine; — to se ne more doseči!

Vspehi naših ljudskih šol ostali bodo torej isti, kakor doslej. Otroci naučili se bodo v nemškem jeziku brati in pisati, ne da bi pa to, kar berejo, tudi razumeli! — In koliko dosežlo se boče tudi v drugih predmetih? Kakšen rod se mora vzgajati v tako nepravilno urejenih šolah?

Nepravilnost nove naprave proti slovenski deci kaže se že v tem, da se od nje dvakrat toliko zahteva, kakor od nemške dece. Vse predmete, ves pouk ima učitelj porabljeni v to, da učencem ubija v glavo blaženo (??) nemščino; kajti nemškim liberalcem namen naših šol ni namen, zaznamovani v državnih postavah; ne, po volji vladajoče klike naj se po ljudskih šolah slovenskih germanizuje z vsemi močmi!

Od tretjega šolskega leta začenši zahteva se v dvojezičnih in nemških šolah ravno isto. Učni načrt je v obeh enak in rabijo se tudi iste šolske knjige. Od slovenskih učencev se zahteva, da v pouku v njim nerazumljivem jeziku ravno to dosežejo, kakor nemški otroci, ki so se od prvega leta vse učili le v svoji materinščini! Poleg tega imajo pa slovenski otroci še vsak teden tri ure več šole. V teh treh urah naj se pa naučijo ravno to, kar se nemški učenci naučijo v 12 urnem tedenskem pouku!!

Ali ni to pedagoški nesmisel, in ali more tako ljudska šola doseči svoj namen? Nikakor ne! S tako napravo se slovensko ljudstvo ne more zadovoljiti in kakor prej, mora ponavljati svoje zahteve po pravični, v postavi utemeljeni preosnovi našega šolstva, ono se ne more in ne sme trpeti, da se po šolah pokvarja mladina in pridobiva nemško-liberalna stranka svoje najzagriznejše pristaje! —

Naše šole ne morejo obroditi zaželenega sadu, ker na Koroškem i pomanjuje slovenščine dosti večjih učiteljev. Večji del našega učiteljstva stoji in mora stati na strani nemških liberalcev, in jojmene učitelju, o katerem zvedo, da je morda somišljenik katoliško-slovenske stranke. Takoj bi moral pobrati svoja kopita v kako oddaljeno nemško vas, kjer gotovo nima prilike za „hetzerei“ in „vznemirjenje“ ljudstva! — Zatorej vidimo tudi med učitelji najbolj zagrizene protivnike duhovščine in slovenske narodnosti. In ti naj podučujejo vspešno deco v slovenščini?

V pripravnici se slovenščine ne morejo in ne marajo naučiti, in da bi se sami privatno učili, k temu pomanjuje jim časa in dobre volje. — Umevno torej, da se branijo nove naprave, in odsvetujejo starišem, naj svojih otrok ne pošiljajo k slovenskim uram!

Med učitelji koroškimi so tudi častne izjeme, — pravi poštenjaki, a žal, to so redke izjeme. Pa vsak tak učitelj je prisiljen zatajevati svoje pravo mišljenje, vsak mora, če noče zgubiti službe, „tuliti z volkovi“.

—rn.

Iz Zagreba, 24. aprila. (Raznoterosti.) Madjari so neumorni v svojih agitacijah. Kadar mislijo kaj izvesti v svojo korist, takrat jim je vsako sredstvo dobro. Tako smo mislili, da bodo popustili vprašanje ob oddelitvi Medmurja. Ali njihov agresivni duh jim ne dá miru ter so začeli zopet pisariti po časopisih v tej zadevi. Posebno hudo napadajo zdaj zagrebški kapitelj, češ, on je največ kriv, da se ne more to vprašanje tako lahko rešiti, kakor oni želé. Kako predrzni znajo biti ti azijski sinovi, vidi se iz tega, da pri tej zadevi celó imé kraljevo zlorabijo. V svojih časopisih namreč trdijo, da se je kralj sam l. 1875 izjavil za zedinjenje Medmurja tudi v cerkvenem pogledu z Ogrsko, ter proglašajo zdaj vse one, ki se temu protivijo, za upornike proti kraljevi volji. Ali znano je natanko, da kralj v tej zadevi do zdaj še ni nič odločil in da stojé Hrvati, ki branijo pravice zagrebške nadškofije, na pravnem temelju ter da morejo v tem pogledu čisto slobodno odločevati. Bezobrazni, kakor so po navadi ti madjarski novinarji, so tudi pri tej priložnosti raztrosili še drugih lažij v svet. Tako so razširili glas, da je zagrebški kapitelj proti vsem onim duhovnikom, ki so za zedinjenje Medmurja z Ogrsko, začel disciplinarno preiskavo, a na celi stvari ni niti besedice istine. Tako se dela propaganda madjarska in javno mnenje. Glavna svrha vsega pa je, da se doseže zares ta lepi del Ogrske in da se pomadjari 80.000 Hrvatov. Pa še nekaj drugega bodo s tem dosegli Madjari, ki se znajo tudi vselej na tujo škodo okoristiti. Če zgubi zagrebška nadškofija Medmurje, zahtevali bodo Madjari precej tudi najbogatejša posestva te nadškofije v Banatu, kajti ona

leže na Ogrskem ter pripadajo le kakemu ogrskemu škofu, ne pa hrvaškemu. Kaj niso nekoristoljubni ti vitežki Madjari? Žali Bog, da Hrvatska izkuša vsak čas to njihovo velikodušje v negativnem pogledu.

Naš domači pešpolk nadvojvode Leopolda bode letos proslavil 150letnico svojega obstanka. 150 let je letos minolo, ko je glasoviti Trenk v Slavoniji zbral četo hajdukov ter jih odvel v pomoč cesarici Mariji Tereziji, katero je bil napadel pruski kralj Friderik II. Trenkovi panduri so bili poznati kot izvrstni vojaki ter so se v mnogih bitkah odlikovali. Po dokončani vojski se je osnoval polk, ki se je do danes vzdržal in se že velikokrat v vojski proslavil. Mestno zastopstvo je sklenilo, da bode na dan proslave dne 24. junija, pogostilo čeli polk, a v spomin prvemu utemeljitelju se bode označila ena od sedanjih mestnih ulic „Trenkova ulica“. Da se vsa svečanost čim sijajneje izvede, izbran je od zastopstva v to svrhu poseben odbor, kateremu se bode pridružilo tudi nekoliko častnikov samega polka.

Kakor se je bilo nadejati, dobili bomo vendar sčasoma v našem mestu boljšo razsvetlavo, nego je bila dosedanja. Mestno zastopstvo se je namreč pogodilo z domačim podjetnikom Botheom, da bode začel priprave delati za električno razsvetlavo. To bode zopet lep napredek za naše mesto. Tudi tramway je zagotovljen, kajti koncesijo, katero je dobil poznati Gautier, je kupilo domače društvo, tako, da bode vse podjetje z domačim kapitalom izvedeno. Zdaj imamo nado, da bode do izložbe vsaj nekaj tramwaya gotovega. In omenjeno društvo je to tudi sklenilo, vsaj dve najvažnejši točki do meseca avgusta dovršiti, in sicer od Zagreba do savskega mosta in pa do Maksimira. Vsak tujec si bode rad ogledal Maksimir, nekdanjega kardinala Havlika tako sloveč gaj, zdaj pa žali Bog tako zanemarjen. Mnoga mesta bi bila ponosna, ko bi imela v svoji bližini tak krasen perivoj. Pripoveduje se, da je zagrebški kapitelj sklenil, potrošiti 180.000 gld. za novo vredjenje Maksimira. Ako se to obistini in vrh tega še tramway tjekaj izpelja, potem bode ta krasni gaj zopet oživil ter privabil mnogega tujca semkaj, da se osvedoči, kako plemenit je bil kardinal Havlik, ki je znal tak zemeljski raj vrediti ter ga tako lepo gojiti. Njegov naslednik ni imel smisla za naravne lepote, pa je mnogo tega zanemaril, kar se bode pa zdaj počasi popravilo — in Maksimir bode postal zopet najobljubljenije sprehajališče in zabavišče za Zagrebčane.

Iz Prage, dne 22. aprila. (Namestni škof Karol Schwarz †.) — Staročehi vstajajo.) Včeraj v jutro prominol je tu namestni škof preč. g. K. Schwarz po daljšem bolehanju vsled prehlajenja povodom blagoslovljenja neke kapelice na deželi. Pokojni škof se je porodil l. 1828. v Drozdovem na Češkem. Šolal se je na pijazistiški gimnaziji v Kromerizu, bogoslovne študije je dovršil l. 1852. v Pragi in to leto bil tudi posvečen v mašnika. Potem je posloval po mnogih krajih na deželi. Po smrti namestnega škofa Pruche izvolil ga je kardinal Schwarzenberg za svojega pomočnika, ter ga je posvetil l. 1884. za škofa. V svojem visokem dostojanstvu ohranil je škof Schwarz skromnost. V spomin na svoj rojstni kraj Drozdov imel je v škofovem grbu: drozga.

Pokojni vzvišeni pastir je bil jako priljubljen pri Pražanih radi svojega plemenitega, skromnega in usmiljenega značaja. Krščanske kreposti dičile so mišljenje njegovo. Dobrotljivosti njegove ne mogó prehvaliti malostranski ubogi. Proslavil se je z nebrojnim dejanji krščanske ljubezni, — prave ljubezni, koja najkrasneje blesti v zatišju. Društvo sv. Vincencija bi lahko najbolj še pripovedovalo, koliko število dobrot je delila roka njegova. Toda na stolici škofovski ni stoloval samo oče revežev, temveč tudi pastir nemrjočih duš. Tekom sednih let njegovega škofovanja so povsodi sledovi o njegovem pastirovanju. Pokojnik je bil član mnogih društev, večšak v glasbi in podpornik umetelnosti. Kot deželni poslanec za Hradčane je vedno stal zvesto na narodni strani. Za svoje zasluge je bil imenovan vlani kot častni praški meščan. Čast njegovemu spominu!

Mladočeško glasilo „Národní Listy“ in stranka njegova imata pač dosti vzrokov, da premišljata o tem, kar sta polnih ust proglašala med narodom, in o žalostnih posledicah, koje so se izcimile v državnem zboru na Dunaju. Rodoljubno misleči mož, kojemu je prospeh naroda dražji nego strankarska strast, uvideva danes, kako je trpela narodna stvar vsled mladočeške zmage pri volitvah v državni zbor, oslabilo voje naših zaveznikov in zastopstvo naroda

osamilo. Kaj neki koristijo kmetu in obrtniku lepi govori, če pa hrepeni po dejanjih? Kaj pa koristi narodu neodkritosrečno prisezanje na papirju, če se težnje in potrebe njegove odzivajo z dnevnega vsporeda?

Mestu rodoljubnega zatajevanja se Mladočehi trudijo na vse pretega, da zmešnjave in vstrupljenje zatrosé do čeških občin. Način tacega boja ni nov, toda to ni več boj. Kar so počenjali z volilci na debelo, isto hoté izvajati na drobno pri občinskih volitvah. V narodno zavednem in naprednem praškem predmestju, v Karlinu, vršile so se zadnje dni dopolnilne volitve v občinski zastop, in kjer je strankarska strast jako neumestna, kjer se gré za davkoplačevalce, blaginjo in upravo, ondi je bila za „Národní Liste“ dobra vsaka laž, obrekovanje in ničemurnost, kako dobiti upravo občine v svoje roke. Toda dober duh karlinske občine in v obče češki prevladal je med volilci in je prvo predmestje naše rešil sramote, koja je korakala pod mladočeško zastavo na volilno bojišče. Pri volitvah ni bil izvoljen ni jeden mladočeški kandidat! To je jasen odgovor mladočeški nadutosti, koja je proglašala, da ni več Staročehov! I v bodočnosti ostane mestno zastopništvo v Karlinu dostojni zbor resnega dela, zbor mož, ki hoté vse moči svoje posvetiti občini in občanstvu.

Dalje so „Národní Listy“ pisali takoj po državnoborskih volitvah, da namen njih stranke je v pest dobiti vseh korporacij zastope in denarne zavode, da bi mogla po zaslužnosti povrniti in poplačati svoje pristaje. Pisali so tudi, da se hočejo ogibati hibe vsega slovanstva, koje „umeje sicer v velikem boju premagati sovrahe svoje, toda ne zna zmage svoje — izkorističati“. In tega sovraga Slovanstva so zdaj v istini našli. Toda to niso Nemci na severu, ni nemški centralisti s Plenerjem na Dunaju, ni nemški nacionalci, — temveč to so možje, koji so se vse življenje odlikovali z redko požrtvovalnostjo za češko narodno stvar, koji so tisoče žrtvovali in nabrali za „Nar. gledišče“, šolsko „Matico“ in so pošteno skrbeli in še vedno skrbé za občinske in narodne koristi.

Daleč ni doba, ko se bode na širnem polju dokazalo, kako prazna fraza je ta mladočeški bombast! „Za nami stoji narod!“ Karlin je v vsakem oziru napredno mesto, je sedež občanov, ki se lahko merijo z vsako češko občino, in v tem Karlinu obsojeni so bili véeraj in predvéeranjim Mladočehi. In če bodo Staročehi nadaljevali pričeto delo vzdramljenja, pridobili bodo z nova vse staročeske postojanke nazaj v starem boju za pravo in čast naroda!

Dnevne novice.

(Petindvajsetletnica bitke pri Kustoci.) Včeraj popoldne ob 2. uri se je zbralo v magistratni dvorani do 350 dosluženih vojakov. Dvorana je bila prenapolnjena. Zborovanje je pričel poveljnik veteranskega kora, g. Mihalič, na katerega predlog je bil izvoljen za predsednika zborovanju gospod deželni oficijal Pfeifer, za namestnika gospod Schafenrat, za zapisnikarja g. Skubé. Nato g. Mihalič izraža v iskrenih besedah neomejeno udanost Nj. Veličanstvu presvetlemu cesarju, kateremu zakliče trikrat „Slava“, čemur zborovalci navdušeno pritrdé. Gosp. Mihalič dalje poroča o namenu slavnosti v spomin bitke pri Kustoci. Slovenski narod bil je vedno udan habsburški cesarski rodovini, vedno je stal v prvih vrstah v boju za Avstrijo in bode stal tudi nadalje. Sinovi Kranjske bodo vedno hrabro se borili za cesarja in domovino. Kakor umirajoči vojaki prosijo na bojišču svoje sobojevnike, naj so rodnikom in znancem naznanijo njihovo smrt in jim sporočé zadnji pozdrav, tako hočejo danes zbrani bojevniki iz zadnjih let postaviti padlim junakom trajen spomin na krvavo bitko pri Kustoci. V ta namen naj bi se vzdala primerna spominska plošča v cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Časnikar g. Arko sicer ne ugovarja taki plošči, vzdani v cerkvi sv. Petra, kjer se hranijo stare zastave domačega pešpolka, vendar misli, da bi bil bolj primeren prostor pred novo vojašnico, kjer naj bi se postavil obelisk ali piramida s cesarskim orlom na vrhu, na pročelju pa s podobo zmagovalca pri Kustoci, nadvojvode Albrehta. Na straneh piramide naj bi bila zapisana imena padlih vojskov. V ta namen naj bi se nabirali prostovoljni darovi in izvolil odbor dvanajstih članov, da to preskrbi. Ta predlog sta podpirala g. Mihalič in g. Marolt; bil je soglasno sprejet. V odbor so bili izvoljeni gg.: Juraj Mihalič, Ferd.

Pfeifer, Albin Arko, Ivan Skubé, Petrič, Francot, Förderl, Čelešnik, Schafenrat, Pogačnik in Bischof. Z „živio“-klici na presvetlega cesarja je predsednik zaključil zborovanje (Odlukovanje.) Domobranskemu okr. naredniku g. Ivanu Jurmanu pri ljubljanskem bataljonu št. 25 je presvetli cesar povodom njegovega umirovljenja podelil srebrni križec s krono za zasluge.

(Pisateljskega društva občni zbor) se v soboto zaradi istočasnega jour-fixa „Sokolovega“ v čitalnični restavraciji ni mogel vršiti. Sklicuje se torej na sredo 29. t. m. ob 8. uri zvečer v stekleni salon narodne čitalnice z že naznanjenim dnevnim redom. Ker je treba navzočnosti 15 članov, da je zbor sklepčen, vabijo se gg. društveniki, da gotovo pridejo, to tem bolj, ker se bode obravnavalo o proslavljanju spomina dveh za razvoj Slovenstva velezaslužnih pisateljev, Urbana Jarnika in nepozabnega nam Davorina Trstenjaka.

Odbor.

(Cestni odbor radovljjski) je izvolil za načelnika gospoda T. Šušteršiča, župana v Kropi, za namestnika g. A. Jurgeleta, župana v Mošnjah; cestni odbor škofjeloški za načelnika gosp. Fr. Šlibarja, posestnika v Selcih, za namestnika pa g. A. Šušnika v Škofji Loki.

(Za drugo porotno obdobje) poklicani so kot predsednik porotnemu sodišču v Ljubljani g. Fr. Kočevar, predsednik deželnemu sodišču, kot namestnika deželnega nadsodišča svetnik g. Albert Levičnik in deželnega sodišča svetnik g. K. Pleško.

(Župnijski vikarji na Goriškem) imeli so od naučnega ministerstva na leto prisojenih samo 300 goldinarjev, dasi jim pristoji kot samostojnim dušnim pastirjem 600 gld. Državno sodišče je minole dni povodom neke pritožbe razsodilo, da imajo farni vikarji pravo zahtevati 600 gld. na leto.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) darovala je gospica Vekoslava Kobler iz Litije lepo zbirko raznovrstnih knjig, za kar jej bodi tem potom izrečena iskrena zahvala. — Dalje je doposiljal gosp. Leopold Batič, stud. iuris na dunajski univerzi, znatno svoto 45 gld. kot nabirko pri slavnostnem večeru, po slovenskih visokošolcih prirejenem na čast zopet se zbralim slovenskim državnim poslancem. (Znameniteja darovalca k tej svoti sta grof Alfred Coroninis 10 gld. in dr. Ferjančič s 5 gld.) Mi ginjenim sreem beležimo to gorko ljubav vseučilišne mladine do nas. Družbino vodstvo.

(Glasbeno-dramatorična akademija) na korist ubogim dijakom obeh c. kr. gimnazij v Ljubljani bode v deželni redutni dvorani v soboto dne 2. maja ob 8. uri zvečer. Izvršujejo učenci teh zavodov s prijaznim sodelovanjem c. in kr. vojaške godbe pod vodstvom kapelnika g. J. Nemrave. Zbore vodi učitelj petja gospod Ant. Foerster. Vspored: 1. Overture k drami „Rozamunda“ za orkester F. Schubert. 2. Ave Maria! Mešan zbor z orkestrom iz opere „Gorenjski slavček“ A. Foerster. 3. Hannibal, prizor iz nedokončane drame. Deklamacija (A. Bračič, V. Herle in F. Muršič) F. Grillparzer. 4. Balada in poloneza za gosli s klavirjem (P. Drachsler in K. Šavnik) H. Vieuxtemps. 5. Das Göttliche, kantata za moški zbor z orkestrom L. Liebe. 6. Prešernova oporoka. Deklamacija (K. Šavnik) Josip Stritar. 7. a) Herbstlied, b) Käferhochzeit, dvo-glasna deška zbor z orkestrom (upravitelji A. F. R. pl. Hornstein. 8. Iz Šumave: a) Pri preji, b) Noč Filipo-Jakobska, za klavir na 4 roke (V. Ravnihar in R. Sterle) A. Dvořak. 9. Vodniku v spomin. Venec njegovih in na njega zloženih pesnij, mešan zbor z orkestrom A. Foerster. Vstopnina: Sedež I. vrste gld. 1-50, II. vrste in na galeriji 1 gld., III. vrste 80 kr., vstopnina 50 kr., za dijake 30 kr. — Predplačila se hvaležno vzprejemajo. — Blagajnica se odpre ob pol 8. uri. — Predprodajo vstopnic preskrbuje iz prijaznosti g. K. S. Till v Špitalskih ulicah.

(Iz Štange) se nam poroča: Dne 10. maja bo pri nas imel novo sv. mašo č. g. Josip Vintar iz Hrušoveca, prečinske župnije — Dolga zima je tudi pri nas naredila veliko škodo. Ozimina je skoraj uničena, posebno ji je škodil zadnji sneg. Ječmen smo morali drugič sejati. Mlado drevje je zajec objedel, veliko ga je sneg polomil. Sv. Jurij je minul, a brez zelenja. Kukavica kuka — tužno. Burja še vedno brije. Nevesela pomlad!

(Akad. društvo „Slovenija“) na Dunaju izbralo si je v svoji prvi redni seji za letni tečaj 1891 dne 22. aprila t. l. sledeči odbor: predsednik J. Žmave,

stud. phil.; podpredsednik Anton Podpečnik, stud. med.; tajnik Vekoslav Kokalj, stud. jur.; blagajnik Fran Regally, stud. jur.; knjižničar Anton Gvaiz, stud. acad.; arhivar Fran Jankovič, stud. med.; odbornik Anton Mihalič, stud. med.; namestnika Hugon Roblek, stud. pharm., Ivan Toporiš, stud. jur.; revizorji: Fran Goestel, cand. med., Josip Malerič, stud. med., Ivan Križaj, stud. techn.

(Podporno in bolniško društvo pomožnih uradnikov za Kranjsko) v Ljubljani namerava, kakor nameravajo to tudi cesarski uradniki, sklicati kmalu (bržkone to soboto) svoj javni shod. Natančneje pozneje.

(Očni zbor zadruga gostilničarjev in kavar-narjev ljubljanskih) bode v četrtek 30. aprila točno ob 3. uri popoldne v magistratni dvorani.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Šaleško dolino) v Šoštanju ima svoj redni občni zbor dne 7. maja t. l. ob 4. uri popoldne v čitalničnih prostorih v Šoštanju, pri katerem se bodo ob enem letnina in novi udje nabirali. Po zboru prosta veselica s petjem. K obilni udeležbi vabi načelnštvo.

(Šmarnice.) „Marijina visoka pesem“ ali „Magnifikat“. Sestavil Andrej Kalan, je naslov novi knjigi, ki je izšla te dni iz zaloge „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani ter je namenjena za šmarnično pobožnost majnikovo. Vredno se slovečim Jeranovim „Šmarnicam“ pridružuje ta knjiga, v kateri dobroznani pisatelj v lepi, poljudni besedi pobožnim Slovincem razlaga Marijino visoko pesem „Magnifikat“, s katero ponižna dekla Gospoda preslavlja s hvalnimi in zahvalnimi spevi Boga vse-mogočnega. Vsa snov je razdeljena na 31 dni meseca maja, tako da se najprej v obliki premišljevanja razlaga nekatera misel iz omenjenega Marijinega speva, potem sledi dotičnemu premišljevanju primeren vzgled in slednjič naloga. Pridejane so še mašne molitve in lavretanske litanije. Naj bi se lepa nabožna knjižica prav pridno rabila v cerkvi in doma, da se pisatelju izpolni želja, ki jo razodeva v predgovoru, pišeč: „Izročam pričujoče „Šmarnice“ dragim svojim rojakom z namenom, da bi po mili naši domovini glasile Mariji čast in slavo, vnemale in utrjeval Slovence v čiščenju božje Porodnice, da se tudi v prihodnje med nami za Bogom najprej preslavlja mogočno ime Marijino, ki naj milostno varuje in podpira ljubljani naš narod od roda do roda“. — Knjiga stane v „Katoliški Bukvarni“ 90 kr v pol-usnji, 1 gld. v usnji, z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. Po pošti 5 kr. več.

Telegrami.

Dunaj, 26. aprila. K pogrebu Moltkejevemu odide deputacija pešpolka št. 71, in sicer polkov poveljnik, po jeden štabni častnik, stotnik in podčastnik.

Dunaj, 27. aprila. Adresna komisija gospodske zbornice je soglasno potrdila od grofa Falkenhayna predloženi adresni načrt. Za poročevalca je soglasno izvoljen Falkenhayn.

Dunaj, 27. aprila. K pogrebu Moltkejevemu gre tudi načelnik generalnega štaba Beck.

Dunaj, 27. aprila. Povodom smrti velikega kneza Nikolaja je včeraj nadvojvoda Albrecht izrazil sožalje ruskemu veleposlaniku.

Praga, 26. aprila. „Politik“ poroča, da bodo vsi poljski državni poslanci obiskali češko deželno razstavo.

Berolin, 26. aprila. V torek bode pogrebna slavnost v hiši, kjer je Moltke umrl,

potem prepeljejo truplo po železnici v Kreisau. Nemški cesar je ukazal osemndnevno žalovanje za častnike, štirinajstdnevno za generalni štab. — O zadnjih trenutkih Moltkejevih se poroča, da je po večerji ukazal igrati na klavirju, udeležil se jedne igre; mej tem je vsled slabosti zapustil sobo. Ker ga dolgo ni bilo nazaj, šli so ga iskat sorodniki, pripeljali ga v spalno sobo, kjer je kmalu umrl. Listi so drugo jutro v posebnih izdajah naznanili njegovo smrt. Cesarica je položila na mrtvaško postelj krasen rožni venec in četr-t ure ostala pri Moltkejevih.

Berolin, 27. aprila. Povodom Moltkejeve smrti je izrazil grof Kalnoky sožalje nemškemu državnemu kanclerju in pokojnikov družini.

Hamburg, 26. aprila. „Correspondent“ zatrjuje, da je chilenski vladni križar „Almirante Lynch“ potopil oklopnico „Blanca Encalada“. 200 oseb je utonilo.

Peterburg, 26. aprila. Brat carja Aleksandra II., veliki knez Nikolaj Nikolajevič je umrl.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—74)

Tuji.

23. aprila.

Pri **Maliču**: Doring, preglednik; Pozsonyi, žurnalist; Reinisch, Lühn, Schneeberger, Brauner, Bettangnoly, Klarenbach, Stiasny, Pollak, trgovci; Sudhof, potovalec, z Dunaja. — Finz z Reke. — Rzeppa, inženir, s soprogo, iz Ljubljane. — Brener, vinotrtar, iz Warazdina. — Schneider, trgovec, iz Brna. — Zupan iz Kamne Gorice. — Stroll, inženir, iz Litije. — Petsche iz Starega Trga. — Scholz, trgovec, iz Hamburga. — Weiss, trgovec, iz Brna. — Löwy, trgovec, iz Humpolca. — Joachimsthal, trgovec, iz Berolina.

Pri **Stona**: Habernek, Hahn, Oberländer, trgovci Schinzel in Paehner, potovalec, z Dunaja. — Polak, inženir; Urbanek, Raitarek, iz Tržiča. — Demseher, okr. tajnik, in Višič, iz Postojne. — Perz, potovalec, iz Gradca. — Holzer iz Beljaka. — Comuzzi iz Trsta. — Carafura, trgovec, iz Tolmina. — Germ, graščak, iz Kamnika. — Kutzer, trgovec, iz Prage. — Bötschen iz Lipe. — Uruš, trgovec, s sinom, iz Čabara. — Jodl, trgovec; Sternikl, iz Brna. — Bauer iz Draždan.

Pri **avstrijskem caru**: Kvas, posestnik, iz Trsta. — Karol Tscheschak iz Beljaka. — Alojzij Tscheschak, trgovski pomočnik, iz Ogulina. — Kosmerl iz Jesenic.

Umrli so:

V bolnišnici:

22. aprila. Marija Hiebs, zidarjeva žena, 32 let, apoplexia. — Ivan Benegati, gostač, 63 let, marasmus.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	barometra v mm	toplomera po Celsiusu		
25	7. u. jut.	731.6	6.4	sl. svzh.	dež
	2. u. pop.	731.3	8.4	sl. vzh.	oblačno
	9. u. zveč.	731.2	6.4	sl. svzh.	„
26	7. u. jut.	731.1	6.6	brezv.	oblačno
	2. u. pop.	731.4	9.6	sl. svzh.	„
	9. u. zveč.	732.3	7.0	„	dež

Srednja temperatura obeh dni 7.4°, in 7.7°, oziroma za 2.9° in 2.8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

27. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92 gld	65 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	92 „	60 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „	80 „
Papirna renta, davka prosta	101 „	80 „
Akcije avstr.-ogerske banke	992 „	— „
Kreditne akcije	299 „	50 „
Francoski napoleond.	9 „	28 „
Cesarski cekini	5 „	51 „
Nemške marke	57 „	22 1/2 „

Dobro prodajalko za mešano blago
takoaj sprejemem za filialo v Dragi.
J. Modic,
Nova Vas pri Rakeku.
(31—)

Sargove glicerinovne specijalitete.

Odkar sta izumila glicerinovne specijalitete **F. A. Sarg** in **Karol Sarg**, rabi jih **Njeno Veličastvo cesarica** in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje knežje rodbine. Te specijalitete priporočajo: **prof. baron Liebig**, **prof. pl. Hebra**, **pl. Zeissl**, **cesarski svetnik pl. Scherzer** itd. itd., **dvorna zobozdravnika Thomas** na Dunaji in **Meister** v Gothi itd.

Glicerinovo milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatljici 65 kr., v deščicah po 3 koške vkupe 90 kr., v škatljici po 3 koške 60 kr.

Medeno glicerinovo milo v zavitku po 3 koške 60 „

Tekoče glicerinovo milo v steklenici 65 „

(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)

Glicerinova ustna krema v steklenici 50 „

Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1. —

Toaletno karbol-glicerinovo milo v zavitku po 3 koške 1.20

glicerinova zobna krema po 3 koške —.35

KALODONT, (Izvrstno sredstvo za lepe svitle zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

(29)